

Mirador

Joaquim Arenas
i Sampera*Pensament
històric
i realitat actual

Ala reflexió que es proposa fer el Conca, Consell de la Cultura i les Arts, sobre la possibilitat que obres escrites en castellà, per autors residents al Principat, puguin aspirar als Premis Nacionals de Cultura de Catalunya, li cal i li caldrà un gran mirament que consideri la memòria històrica del pensament en relació amb la producció literària catalana, la coherència quant al modificador nacional que ostenten els Premis i també la realitat basada en l'opinió d'aquells que, aplegats o no en associacions d'escriptors, s'han mantingut fidels a la llengua catalana, l'idioma nacional.

Què en dirien, de la possibilitat anunciada pel Conca, polítics com ara J. Pallach, Coll i Alentorn o Heribert Barre- ra? Què en pensarien intel·lectuals com ara Joan Triadú, J.M. Ainaud de Lasarte i Josep Benet? I del ram dels es- criptors, quina seria l'opinió sobre aquest fet de Joan Sa- les, M. Martí Pol o Emili Teixidor? Lingüistes d'alta volada tindrien quelcom a dir-hi, també: F. de B. Moll, Joan Solà i R. Aramon. I del món empresarial, quina seria la reacció entre els fundadors d'Òmnium Cultural: J.B. Cendrós, J. Vallvé, L. Carulla i P. Riera, que tant van maldar per la llen- gua i la cultura sense equivoc possible?

Totes les persona- litats esmentades han traspasat. Han deixat, però, un testi- moni, un pensament que s'haurà de tenir molt present.

La relació feta no és que sigui incomple- ta, que ho és per ne- cessitat, sinó que ha estat condicionada per la coneixença o col·laboració perso- nals que vaig tenir en diversos projectes amb aquestes perso- nes rellevants que per a mi han estat un veritable referent.

La nació és la llengua, la llengua és la meva pàtria, han deixat dit molts escriptors (C. Cardó, Joan Fuster...). Si un premi literari té caràcter nacional, la primera condició que ha de tenir és la concordança entre llengua i literatura. Es tracta de qualitat, s'ha de premiar l'obra de més qualitat sense distinció, s'ha dit. Ens sembla, doncs, que no hi ha reconeixement possible en el marc d'uns premis nacionals de literatura catalana si no s'expressen en l'element que substantiva la nació, si no està escrita en la llengua pròpia.

Per acabar, exposaré encara algun altre pensament, sempre amb l'esperit d'ajudar a la reflexió.

Els escriptors en castellà a Catalunya van triar ells mateixos la llengua de la seva obra. Ningú no els va obligar a fer aquesta tria.

La majoria d'escriptors catalans van ser formats en castellà a les escoles i hagueren de fer un aprenentatge no pas fàcil per escriure en català –gramàtica, morfologia, lèxic, estil, etc.– o bé aprendre'l per escriure-hi.

El reconeixement que tenen els escriptors en castellà a Catalunya per part del govern espanyol es troba molt lluny de la consideració que atorguen les nostres insti- tucions als escriptors nostrats quan han merescut un premi a casa nostra o han publicat una obra de valor objectivament reconegut.

A l'hora d'atorgar una consideració nacional es pot posar tota la producció literària en un mateix calaix?

“La nació és la llengua, la llengua és la meva pàtria, han deixat dit molts escriptors (C. Cardó, J. Fuster...). Si un premi literari té caràcter nacional, la primera condició que ha de tenir és la concordança entre llengua i literatura”

Dimecres, l'OSV va tocar el 'Rèquiem' de Mozart en un concert exclusiu per als mecenes del Palau ■ LORENZO DI NOZZI

L'Orquestra Simfònica del Vallès i Els Comediants conceben un concert inaugural amb Mozart d'aliat

El Palau s'ho fa amb teatre

Maria Palau
BARCELONA

Té raó Enrico Onofri, primer violí del reputat conjunt barroc Il Giardino Armonico, quan pinzella l'estereotip del món de la música clàssica, eternament interpretada per uns personatges “vestits de frac, rígids i molt seriosos” com si els temps no canviessin per a ells. És clar que imaginar-se una cosa diferent d'entrada fa una mica de basarda...

Que ningú pateixi pel que passarà aquest dissabte (19h) al Palau de la Música Catalana en el concert inaugural de la nova temporada: els músics de l'Orquestra Simfònica del Vallès (OSV) i de l'Orfeó Català no es disfressaran de pallasso; ni Marta Mathéu (soprano), Gemma Coma-Alabert (mezzosoprano), David Alegret (tenor) i Pau Bordas (baix) faran la vertical al mig de l'escenari. Ara bé, tots actuaran de manera diferent de com ho han fet fins ara. “Tenim l'obligació de ser creatius”, exclama el president de l'OSV,

Jordi Cos. Doncs això no ha fet res més que començar.

La culpa la tenen Els Comediants, que s'han infiltrat en els assajos i en la rutina de l'orquestra titular del cicle dels concerts simfònics al Palau per enginyar-se una nova manera d'entendre la música clàssica. De “co-

Enrico Onofri dirigirà dissabte un 'Rèquiem' molt vital i un rap sobre el genial compositor

cenogràfics insòlits del tot. L'arquitectura de Domènec i Montaner i, en especial, les muses del Palau, entraran sense complexos en aquest joc teatral. I poca cosa més han volgut revelar els artífexs d'aquest invent, en espera que l'efecte sorpresa animi la gent a anar al Palau. Es preveu una molt bona entrada per la conjunció de tants factors excepcionals, intervenció d'Els Comediants a part. No cal dir que un *Rèquiem* de Mozart és tot un *Rèquiem* de Mozart. Però agafa una altra dimensió si el dirigeix Enrico Onofri. Per rar que soni, una dimensió més vital. “És un *Rèquiem* nou i diferent. És un *Rèquiem* molt viu”, indica Cos.

L'influx *comediant*, “subtil però especial, molt poètic”, també es farà notar en les altres dues peces que configuren el concert, i que ve a ser una meta de passeig musical per la vida i la mort de Mozart. Així, la vetllada s'obrirà amb una de les primeres simfonies que va compondre el geni (la *Simfonia*

núm. 10, en sol major), i a continuació atindrà l'estrena mundial d'un rap dedicat a Mozart, una gosadia del compositor mexicà Sergio Cárdenas.

Per als responsables del Palau, aquest concert inaugural està impregnat de l'esperit que volen que tingui el conjunt de la programació. Un esperit renovat i que mira sense por al futur. Si més no, el lema de la temporada ho evoca: *Una temporada única*. I a més, s'alia amb un dels propòsits que té subratllats el director general, Joan Oller, en el seu pla: atraure nous públics. Si cal picar l'ullet a altres àmbits de la cultura, es fa sense problema, amb convicció. A més d'Els Comediants, l'actor Sergi López també intervindrà en la temporada (farà de narrador del concert de l'Orquestra Simfònica de Galícia, el 4 d'abril). I no només es confia en el teatre per captivar els nous públics. Una exposició d'Antoni Tàpies (del 25 de maig al 4 de juny) també pot ser un bon atractiu per visitar el Palau. ■

*Pedagog i escriptor